

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
PLENUL

HOTĂRÂREA nr. 1384

din 11 decembrie 2014

Prin Raportul nr. 5028/IJ/1324/DIJ/26174/ST/2014 Inspecția Judiciară a înaintat Plenului Consiliului Superior al Magistraturii rezultatul verificărilor efectuate ca urmare a sesizării din oficiu a Consiliului Superior al Magistraturii privind apărarea independenței și imparțialității sistemului judiciar.

Analizând raportul Inspecției Judiciare și înscrisurile atașate, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a reținut următoarele:

La data de 09 octombrie 2014, potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii în Hotărârea nr.1090/2014 a dispus sesizarea Inspecției Judiciare în vederea efectuării de verificări prelabile cu privire la eventuala atingere adusă independenței justiției, urmare a declarațiilor publice formulate în cadrul unei emisiuni la postul de televiziune B1, de către doamna europarlamentar Monica Macovei, la adresa procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, cu privire la instrumentarea dosarului „S.C. Petrotel Lukoil S.A. aflat pe rolul Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Ploiești.

La data de 08.10.2014, în cursul unei emisiuni la postul de televiziune B1, doamna Monica Macovei a făcut următoarele afirmații publice, referindu-se la dosarul penal mai

sus menționat: „Primul ministru Ponta, cu ajutorul Procurorului General al României, Tiberiu Nițu și a soției acestuia, procuror la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Ploiești au pus presiune pe procurori pentru ridicarea parțială a sechestrului la rafinăria Petrotel Ploiești”. „Soția sa (a procurorului general) a făcut presiune pe procurori pentru a ridica sechestrul la Lukoil. Ea e șefa acelor procurori care lucrează la caz.”

La Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Ploiești, a fost înregistrat dosarul cu nr. _____ în care s-au efectuat cercetări cu privire la săvârșirea infracțiunilor de evaziune fiscală și spălare de bani, cauză în care prejudiciul se ridică la suma totală de _____. În această cauză, s-a dispus începerea urmăririi penale, fiind cercetate S.C. _____ Ploiești, precum și alte persoane fizice și juridice. Pentru recuperarea prejudiciului au fost instituite măsuri asigurătorii.

Așa cum rezultă din comunicatul cu nr.57/VIII/3/2014 din data de 08.10.2014, al Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Ploiești, domnul procuror Negulescu Mircea a dispus ridicarea parțială a sechestrului asupra contului conținând sumele de bani datorate S.C.Petrotel Lukoil S.A. de către terțul S.C.Lukoil România S.R.L., cu scopul, pe de o parte, de a nu afecta drepturile salariale ale angajaților S.C. Petrotel Lukoil S.A. Ploiești, iar pe de altă parte, de a permite continuarea activității societății, în vederea obținerii profitului necesar pentru acoperirea prejudiciului. Aceste demersuri au rezultat din discuțiile cu reprezentanții societății cercetate și nu ca urmare a unor declarații făcute în spațiul public de alte persoane.

În același comunicat s-a precizat și faptul că măsurile asigurătorii nu au fost ridicate în totalitate, ci au fost extinse la alte bunuri pentru garantarea în perspectivă a acoperirii prejudiciului.

Prin același comunicat, a fost lansată și rugămintea ca presa să adopte o atitudine obiectivă, fără a se crea suspiciuni cu privire la independența și imparțialitatea procurorilor.

Cu toate acestea, la aceeași dată, doamna Monica Macovei a făcut afirmațiile publice mai sus menționate.

În cadrul verificărilor efectuate de către Inspekția Judiciară, a fost audiat domnul procuror Negulescu Mircea, care instrumentează dosarul penal nr.: _____ și care a

precizat faptul că nu s-au exercitat nici un fel de presiuni asupra sa, direct ori indirect. De asemenea, a mai precizat că nu se află într-o relație de subordonare ierarhică față de doamna procuror Silvia Nițu, așa încât nu era posibil un control ierarhic asupra sa.

Din verificările efectuate de către Inspekția Judiciară a rezultat că doamna procuror Silvia Nițu din data de 15.04.2013 nu a mai exercitat funcția de procuror șef Secție de urmărire penală în cadrul Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Ploiești și, prin urmare, nu putea exercita vreun control ierarhic asupra domnului procuror Negulescu Mircea, necunoscând actele de urmărire penală efectuate în cauza respectivă.

Totodată s-a reținut că afirmațiile publice formulate de doamna Monica Macovei sunt neîntemeiate și conțin enunțuri ce nu corespund realității, fiind de natură să inducă suspiciuni cu privire la independența și imparțialitatea procurorilor.

Pe de altă parte, acreditarea ideii că doar prin poziția ierarhică ocupată de unii procurori ar fi posibilă exercitarea de presiuni asupra procurorului de caz, este inexactă și cu atât mai mult inacceptabilă, câtă vreme emană de la doamna Monica Macovei care, ca fost ministru al justiției, a contribuit la îndeplinirea reformei sistemului judiciar și, prin urmare, la alcătuirea cadrului legal ce asigură independența și imparțialitatea procurorilor.

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (1) și art. 30 alin. (1) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare, Consiliul Superior al Magistraturii are dreptul și obligația de a se sesiza și din oficiu pentru a apăra judecătorii și procurorii împotriva oricărui act care le-ar putea afecta independența sau imparțialitatea ori ar crea suspiciuni cu privire la acestea.

Principiul imparțialității magistraților procurori este consfințit de art. 132 alin. (1) din Constituția României, revizuită, iar cel al independenței procurorilor de art. 3 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și de art. 3 alin. (2) din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor.

Recomandarea (94) 12 a Comitetului de Miniștri al statelor membre privind independența, eficiența și rolul judecătorilor, adoptată la 13 octombrie 1994, dorind să promoveze independența sistemului judiciar, a elaborat mai multe reguli cu valoare de principiu. Una dintre acestea vizează obligația statelor de a lua toate măsurile necesare

pentru a respecta, promova și proteja independența judecătorilor. Documentul prevede că sensul de „independența judecătorilor” nu se referă exclusiv la judecători, ci acoperă sistemul judiciar în întregime, aplicându-se și procurorilor.

Independența procurorului nu este o prerogativă sau un privilegiu acordat în interesul personal al acestuia, ci în interesul statului de drept și al persoanelor care solicită sau așteaptă o justiție imparțială. Independența procurorilor trebuie să fie considerată ca o garanție a libertății, a respectării drepturilor omului și a aplicării imparțiale a legii. Independența și imparțialitatea procurorului sunt esențiale pentru garantarea egalității părților și asigurarea unui tratament nediscriminatoriu al acestora.

Potrivit art. 30 alin. (1) și (6) din Constituția României, „libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile însă, libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine”.

Dreptul la libertatea de exprimare nu este unul absolut, acesta fiind susceptibil de anumite restrângeri, în ipoteza în care folosirea libertății de exprimare este îndreptată împotriva unor valori pe care statul le poate în mod legitim apăra, cum ar fi autoritatea și imparțialitatea autorității judecătorești.

Astfel, art. 10 paragraful 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului consacră libertatea de exprimare, arătând că orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare și că acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere.

Exercitarea acestei libertăți, deoarece implică datorii și responsabilități, poate fi subiectul unor formalități, condiții, restricții și penalități după cum prevede legea și care sunt necesare într-o societate democratică, în interesele securității naționale, teritoriale sau securității publice, pentru a preveni dezordinile sau infracțiunile, pentru protecția sănătății sau a moralei, pentru protecția reputației sau a drepturilor altor persoane, pentru a preveni divulgarea informațiilor primite confidențial sau pentru menținerea autorității sau imparțialității sistemului judiciar”.

Independența magistraților nu constituie doar o garanție a statului pentru înfăptuirea justiției, ci în egală măsură, un drept și o obligație a magistraților. Independența este privită ca „atribut al funcției, care îi permite judecătorului să acționeze în realizarea actului juridic și, mai ales, să decidă doar în baza legii și a propriei conștiințe, fără nici o subordonare sau influență”.

Independența nu este un privilegiu în interesul propriu al magistraților, ci în interesul statului de drept și al celor care caută și doresc înfăptuirea justiției. Aceasta îi este conferită magistratului în vederea protecției drepturilor persoanelor care apelează la justiție pentru a li se face dreptate și constă în responsabilitatea magistratului de a convinge, nu prin forța principiului autorității, ci a argumentelor raționale, temeinice, constituind astfel un mijloc de a asigura și păstra încrederea publicului în sistemul judiciar.

Referindu-se la restrângerea libertății de exprimare în scopul garantării autorității și imparțialității puterii judecătorești, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauza „Braford contra Danemarcei” a decis că „interesul de a proteja reputația și a asigura autoritatea magistraților este superior aceluia de a permite o discuție liberă asupra imparțialității acestora”. În cauza „Pager și Oberschlick contra Austriei” s-a statuat că: „activitatea justiției nu poate fi discutată fără să se aibă în vedere anumite limite pentru a nu submina autoritatea acesteia, comandament deosebit de important într-un stat de drept”.

Având în vedere considerentele expuse, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii apreciază că opiniile exprimate și prezentate de către doamna Monica Macovei în cuprinsul emisiunii din 08.10.2014, la postul de televiziune B1, aduc atingere independenței sistemului judiciar, întrucât acreditează ideea că procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și doamna procuror Silvia Nițu de la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Ploiești, ar fi exercitat presiuni asupra domnului procuror Negulescu Mircea, consecință a presiunilor exercitate de anumiți oameni politici, susținând presupunerea că magistrații au încălcat legea sau și-au încălcat obligațiile profesionale.

În consecință, s-a adus atingere independenței sistemului judiciar, fiind subminată încrederea publică în imparțialitatea și integritatea magistraților în general.

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii reține, că prin afirmațiile publice ale doamnei Monica Macovei, avându-se în vedere o situație și o cauză concretă, au fost exprimate opinii pe baza cărora, prin generalizare, s-a produs un impact negativ asupra întregului sistem judiciar și a credibilității autorității judecătorești în rândul opiniei publice; afirmațiile anterior menționate au exprimat suspiciuni cu privire la independența magistraților procurori.

Plenul apreciază că acest fel de aprecieri negative cu privire la activitatea desfășurată de procurori în instrumentarea și soluționarea unor cauze penale concrete, nu ar trebui emise în spațiul public, astfel de afirmații încadrându-se perfect în situația în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a afirmat constant că se impune restrângerea libertății de exprimare, în scopul de a asigura autoritatea și imparțialitatea sistemului judiciar.

De altfel, procedurile judiciare în dosarul penal nr. _____ sunt în curs de desfășurare, astfel că afirmațiile publice care induc suspiciuni cu privire la imparțialitatea și independența sistemului judiciar, sunt de natură a crea o presiune asupra procurorului care instrumentează dosarul.

Având în vedere aceste considerente, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii apreciază că declarațiile publice formulate de către doamna europarlamentar Monica Macovei, în cadrul emisiunii de la postul B 1 TV din data de 08.10.2014, au afectat independența justiției.

Față de cele expuse, conform dispozițiilor art. 1 și 30 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare, ale art. 133 alin.(1) din Constituția României, revizuită, prin vot direct și secret, cu majoritatea voturilor membrilor prezenți,

**PLENUL
CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII
HOTĂRĂȘTE**

Art.1. Apreciază că declarațiile publice formulate de către doamna europarlamentar Monica Macovei, în cadrul emisiunii de la postul B 1 TV din data de 08.10.2014, au afectat independența justiției.

Art. 2. Emiterea unui comunicat de presă de către Biroul de informare publică și relații cu mass – media din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii.

Art. 3. Prezenta hotărâre se comunică Inspecției Judiciare, în vederea luării măsurilor legale.

Data în București, la data de 11 decembrie 2014

Președinte,

Judecător dr. Adrian BORDEA

